

Maironio eilėraščio „Išnyksiu kaip dūmas“

interpretacija

XIX a. pab.- XX a. pr. lietuvių poeto romantiko Maironio eilėraštis „Išnyksiu kaip dūmas“ priklauso 1895 metais išleistam eilėraščių rinkiniui „Pavasario balsai“. „Išnyksiu kaip dūmas“ su visu rinkiniu siejasi savo turiniu: subjektyvaus pasaulio iškėlimu, individualios egzistencijos rūpesčiais. Eilėraštyje išryškinamas visa ko laikinumas, menkumas.

Eilėraščio pavadinimas- „Išnyksiu kaip dūmas“- atspindi pagrindinę jo temą: baimę būti pamirštam. Jau pirmose eilėraščio eilutėse jaučiamas lyrinio subjekto skundas: „Išnyksiu kaip dūmas, neblaškomas vėjo,/ Ir niekas manęs neminės!/ Tiek tūkstančių amžiais gyveno, kentėjo,/ O kas jų bent vardą atspės?“.

Antrosios strofos pirmoje pusėje gyvenimo bėgimas lyginamas su marių bangomis, žmogaus mintimis, norima paryškinti gyvenimo judrumą, nepastovumą. Antroje strofos pusėje poetas prisimena Antikos miestus („Kur Sardės? Atėnai? Kur Rymo garsaus“) ir jų „vyrus“- poetus, pažymėdamas, jog ne visi jie prisimenami, ne visi jų veikalai žinomi šiandien, o ir tie, kurie žinomi, skaitomi mažosios pasaulio dalies- tų, kurie yra išsimokslinę.

Trečiąją posmą kalbantysis pradeda retoriniais klausimais, sumenkinančiais jo kančias, įkvėpimą, pavadina juos „dvasios sumirgusiais žaibais“- nors ir galingais, tačiau trumpalaikiais. Tai „Tik kraujas sujudęs, širdies tik plakimas,/ Kuriems nebužilgo kapai“. Šie žodžiai vėl perteikia laikinumą ir pabaigos baimę, tačiau ketvirtas posmas primena, kad vieno pabaiga- kito pradžia. Nors jis išnyks, kaip dūmas, „užmirš jo giesmės“, bet tada nauji poetai kurs, „ieškos įkvėpimo brangaus“. Bet ir jie susidurs su laiko galia, ir jų laikas baigsis: „Ir jiems ta žvaigždė švies iš tolo skaisti,/ Bet vėl kaip mane ji apgaus!“

Penktame posme suabejojama gerbės reikšme, ji palyginama su „šešėliu, kurs bėga greta“, parodoma, kokia ji nereikšminga ir taip trumpame mūsų gyvenime. Paskutinės penktojo posmo eilutės užbaigia eilėrašį verdiktu- „Išnyko žmogus: ir svajota-sapnuota/ Išblyško kaip ryto aušra!“- pagal visą eilėrašį- pasibaigę gyvenimas, neliko žmogaus, užsimiršo darbai, išnyko jausmai.

„Išnyksiu kaip dūmas“ nėra tipinis Maironio eilėraštis. Kituose jo eilėraščiuose ryškios lyrinio subjekto būties atramos- Tėvynė, Aukščiausiasis, broliai, į kuriuos galima kreiptis, pajusti bendrumą. Čia jų nėra- žmogus tik savyje gali ieškoti stiprybės, ir tuo šis eilėraštis išsiskiria iš kitų „Pavasario balsų“ eilėraščių. Nepaisant to, Maironis, kaip visada, puikiai šiame eilėraštyje atskleidė vidinį žmogaus pasaulį, jo baimę išnykti gyvenimo tėkmėje, būti pamirštam.

3ga klasės mokinys Artūras Armonas

Nedidelis komentaras. Rašinys rašytas klasėje(per dvi pamokas).Aišku, darbą galima tobulinti, kai kurias mintis išplėtoti, pavyzdžiui, antrąją pastraipą. Gera įžanga ir pabaiga(ją būtų galima tobulinti).